



רע"פ 5766/16 - סימה ניניו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5766/16

לפני:
המבקשת:
כבוד השופט א' שהם
סימה ניניו

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט
המחוזי, מיום 1.6.2016, בעפ"ת 23877-04-16,
שניתנה על ידי כב' השופטת ד' עטר

המבקשת:

בעצמה

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' עטר), בעפ"ת 23877-04-16, מיום 1.6.2016, בגדרה נדחתה בקשתה של המבקשת להשבת כספי הערבות שהופקדו במסגרת הליך פלילי שהתנהל כנגד בנה בבית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (תיק פל"א 6912-07-13).

רקע והליכים קודמים

2. בעקבות הרשעתו של דורון ניניו, בנה של המבקשת (להלן: הבן), בשורת עבירות תעבורה, הושת עליו עונש הכולל, בין היתר,

עמוד 1



3.5 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. במסגרת גזר הדין, קבע בית המשפט לתעבורה, כי הפיקדון שהופקד בתיק המעצר, כמו גם ההתחייבות העצמית של הבן, וערבות צד ג' שהופקדה מטעם אחותו, ישמשו כערבויות להבטחת התייצבותו לריצוי עונשו. לאחר שסיים הבן לרצות את העונש, עתרה המבקשת לבית משפט השלום לתעבורה, להשבת כספי הערבות שהופקדו על ידה בקופת בית המשפט, כתנאי לחלופת מעצרו של בנה. בקשתה נדחתה.

3. בעקבות דחיית הבקשה, הגישה המבקשת ערעור לבית המשפט המחוזי. ביום 21.5.2016 נעתר בית המשפט המחוזי לבקשתה, והורה על העברת כספי הערבות לידיה של המבקשת. ואולם, לאחר שמצאה מזכירות בית המשפט כי לחובת הבן עומדים עיקולים פעילים בהוצאה לפועל, קבע בית המשפט המחוזי ביום 1.6.2016, כי "כל אימת שהעיקולים עומדים על כנם", אין מקום להשבת כספי הערבות למבקשת.

הבקשה לרשות ערעור

4. ביום 3.8.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על החלטתו של בית המשפט המחוזי. בבקשת רשות הערעור טענה המבקשת כי "משהסתיים ההליך המשפטי, ולאחר שעברו 6 חודשים ממועד תום ריצוי העונש" של בנה, שגה בית המשפט המחוזי שעה שנמנע מלהורות על השבת כספי הערבות לידיה. המבקשת הדגישה, כי הפקדת הכספים בוצעה למטרה ספציפית, היא עמידתו של בנה בתנאי מעצרו. כן הודגש, כי אין המדובר בכספי הבן, כי אם בכספה שלה, וכי במסמכים עליהם חתמה לצורך הפקדת הערבות, "לא נאמר דבר וחצי דבר על האפשרות" של חילוטה. נוכח האמור, ובהתחשב בנסיבותיה האישיות, כפי שתוארו בבקשה, סבורה המבקשת כי יש להורות על העברת הכספים לרשותה.

תגובת המשיבה לבקשה

5. ביום 18.8.2016, הוגשה תגובתה של המשיבה לבקשה. המשיבה טענה בתגובתה, כי היא ערה למצוקתה של המבקשת, "אם שנתנה לבנה העצור כספים על מנת שיוכל להשתחרר ממעצרו", ו"עובדה היא, שטרם נודע על קיומו של החוב", הסכימה המשיבה להשבת הכספים לידיה. דא עקא, ש"עם כל ההבנה למצבה של המבקשת, הדין אינו עומד לצידה". זאת, משהוכרעה הסוגיה נשוא דיונו, העוסקת בחילוטם של כספי ערובה של צדדים שלישיים, בידי בית משפט זה, במקרה הדומה לעניינו. בהמשך לכך, הפנתה המשיבה להחלטה בבש"פ 5032/14 לויטן נ' מדינת ישראל (21.10.2014) (להלן: עניין לויטן), שם נקבע כי "משעה שניתן צו עיקול בקשר לכסף שהופקד בקופת בית המשפט כערבות עצמית של הנאשם, מזכירות בית המשפט היא במעמד של מחזיק ועליה לפעול בהתאם לצו". בשולי הדברים ציינה המשיבה, כי פתוחה הדלת בפני המבקשת "לבקש סעדים בהליך אחר, במסגרת הליכי ההוצאה לפועל".

דיון והכרעה

6. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" אינה ניתנת כדבר בשגרה, והיא מוגבלת למקרים בהם מתעוררת שאלה בעלת חשיבות משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים; או כאשר עולה חשש לחוסר צדק או לעיוות דין חמור שנגרם למבקש



בהליך המשפטי (רע"פ 6300/16 שנאן נ' מדינת ישראל (18.8.2016); רע"פ 6285/16 בן חמו נ' מדינת ישראל (18.8.2016); רע"פ 5712/16 אייזנבאך נ' מדינת ישראל (17.8.2016)). לאחר שעיינתי היטב בבקשה ובנספחיה, כמו גם בתגובתה של המדינה לבקשה, הגעתי למסקנה כי היא אמנם עוסקת בסוגיה בעלת חשיבות רחבה, אלא שסוגיה זו, אליה נדרש בית משפט זה בעניין לויטן, אינה מאפשרת מקום להתערבות. כפי שנקבע שם, מרגע שהוצא צו עיקול על ידי לשכת ההוצאה לפועל, מחויבת מזכירות בית המשפט לפעול בהתאם לצו, חרף הבעייתיות הטמונה בכך (עניין לויטן, חוות דעתו של המשנה לנשיאה א' רובינשטיין). בנסיבות אלו, אין בידי להיעתר לבקשה.

7. מוצא אני להעיר, בדומה לחברי המותב בעניין לויטן, כי התוצאה לעיל מתחייבת מהמצב החוקי הנוכחי, אך מצב זה מעורר קשיים לא מבוטלים, ומוטב כי יפעל המחוקק לתיקונו. האפשרות לעקל כספי ערובה שהופקדו על ידי בני משפחתם וידידיהם של העצורים בקופת בית המשפט למטרות שחרור ממעצר, עלולה להביא לכך שנכונותם של קרובים מעין אלו לסייע תפחת, שעה שידעו על האפשרות כי הכספים יעוקלו. כתוצאה מכך, גובר החשש כי עצורים שידם אינה משגת לא יוכלו להשתחרר לחלופת מעצר. אף על פי שעומדת בפני הצד השלישי האפשרות לנקוט הליך מתאים בלשכת ההוצאה לפועל, במטרה להביא להשבת הכספים לידי, הרי שמדובר במטלה לא פשוטה, הכרוכה בזמן ובממון. לאור זאת, סבורני כי ייטיב המחוקק עשות, אם ישקול את תיקונו של חוק ההוצאה לפועל, באופן שימנע את האפשרות לעקל כספים שהופקדו, כאמור, במזכירות בית המשפט למטרות של שחרור ממעצר.

8. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

ניתנה היום, י"ט באב התשע"ו (23.8.2016).

ש ו פ ט